

DZIAŁ I STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

CHAPTER I ENVIRONMENTAL PROTECTION

Uwagi ogólne

1. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

Przez **zamknięty obieg wody** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzona do odbiornika, lecz zwracana do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu, do powtórnych rotacji i wykorzystania.

2. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 1 pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznych

General notes

1. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;
- 2) in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item "exploitation of water supply network" — all entities responsible for the management of the water supply network (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces, etc.).

A **closed water cycles system** is understood as a system, in which water that has been used once is not drained to a collector, but recycled to the point where the water is directly fed into the system for subsequent cycles and utilization.

2. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 1, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as

mi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej.

W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanej przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

3. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie wyposażeń i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami. Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

4. Informacje o odpadach za lata 2000-2012

coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (bio-filters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Data on **urban and rural population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network.

When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

3. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emission from plants of significant nuisance to air quality as well as the **possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13th February 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments. The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile

4. Data on waste for the years 2000-2012 have

opracowane zostały w oparciu o Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Dane o odpadach od 2013 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2019 r., poz. 701, z późniejszymi zmianami).

Dane o **odpadach** za 2000 r. opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 stycznia 2002 r.

Dane od 2014 roku dotyczące odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i nieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Dane o ilości i **rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. ton odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 milion ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów obejmujące: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

5. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura

been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 27th April 2001. Data on waste since 2013 have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 14th December 2012 (Journal of Laws from 2019, item 701, with later amendments).

Data on **waste** for 2000 were compiled on the basis of a classification of waste, based on the European Waste Catalogue, and since 2002 on the basis of catalogue of waste based on the List of Waste introduced into legislation of the European Union on 1st January 2002.

From 2014 data on waste recovered and disposed included waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years included waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Data on **the quantity and type of waste** concern plants which generated over 1 thousand tonnes of hazardous waste or other than hazardous waste (excluding municipal waste) in the course of the year or accumulated 1 million tonnes of waste and more.

Waste shall mean any substance or object which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Recovery of waste is understood as any process, main result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

Disposal of waste is understood as a process which is not recovery even if a secondary consequence of such a process is the reclamation of substances or energy.

Storage of waste is a temporary storage of waste, including: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

5. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, eco-

2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2018 poz. 1614); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu: zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przy-

rodnicze, logiczne arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16th April 2004 (uniform text, Journal of Laws 2018 item 1614); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing by particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to: preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats, habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors

Documentation sites are scientifically and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of an-

rody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

6. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W wyniku zmian w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi (od 1 lipca 2013 r. gminy objęły systemem wszystkich właścicieli nieruchomości) od 2014 r. odpady komunalne zebrane obejmują odpady odebrane od wszystkich mieszkańców i uznawane są za odpady wytworzone.

7. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości, wywiezionych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych, pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

8. Dane o nakładach na środki trwałe służących **ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem indywidualnych gospodarstw rolnych oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów) jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiąz-

imate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

6. Data on municipal waste concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

As a result of changes in municipal waste management system (since 1st July 2013 gminas covered all real estate owners with the system) since 2014 municipal waste collected include waste received from all inhabitants and are considered to be waste generated.

7. Data on liquid waste concern waste, removed to wastewater treatment plants or dump stations, which comes from households, public buildings and buildings of units conducting economic activity — in case they are not discharged by sewage system.

8. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2nd March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of individual farmsteads as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sew-

kowe zabezpieczenia społeczne” a także spótek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

9. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

10. Podziału nakładów na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

age companies, regardless of the number of employees.

9. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

10. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.

TABL. 1. **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2018 R.**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Na cele For purposes of								
	Ogółem Grand total	produkcyjne ^a production ^a			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napeł- niania i uzupełni- ania sta- wów rybnych irrigation in agriculture and forestry as well as filling up and com- pleting fish ponds	eksploatacji sieci wodociągowej ^b exploitation of water supply ne- twork ^b			Na 1 km ² Per 1 km ²
		w tym wody of which waters		razem total		wody waters			
		razem total	po- wierzch- niowe surface			pod- ziemne under- ground	razem total	po- wierzch- niowe surface	
				w dam ¹	in dam ¹				
WOJEWÓDZTWO	312062,2	105018,0	82659,0	18493,0	112888,0	94156,2	-	94156,2	12,4
VOIVODSHIP									
Podregion białski	37194,4	2210,0	3,0	2207,0	21478,0	13506,4	-	13506,4	6,2
Subregion									
Powiaty:									
Powiaty:									
białski	6974,5	686,0	-	686,0	1666,0	4622,5	-	4622,5	2,5
parczewski	17739,3	492,0	3,0	489,0	15698,0	1549,3	-	1549,3	18,6
radzyński	4152,0	617,0	-	617,0	700,0	2835,0	-	2835,0	4,3
włodawski	5465,5	259,0	-	259,0	3378,0	1828,5	-	1828,5	4,4
Miasto na prawach po- wiatu:									
City with powiat status:									
Biała Podlaska	2863,1	156,0	-	156,0	36,0	2671,1	-	2671,1	58,4
Podregion chełmsko-zamojski .	54002,6	4076,0	414,0	2849,0	25899,0	24027,6	-	24027,6	5,8
Subregion									
Powiaty:									
Powiaty:									
biłgorajski	5244,6	30,0	-	30,0	1112,0	4102,6	-	4102,6	3,1
chełmski	6852,6	807,0	-	212,0	3233,0	2812,6	-	2812,6	3,6
hrubieszowski	3092,6	273,0	95,0	178,0	1067,0	1752,6	-	1752,6	2,4
krasnostawski	6610,5	1026,0	26,0	1000,0	3127,0	2457,5	-	2457,5	6,4
tomaszowski	17615,5	780,0	-	780,0	13862,0	2973,5	-	2973,5	11,8
zamojski	6607,1	487,0	293,0	194,0	3498,0	2622,1	-	2622,1	3,5
Miasta na prawach po- wiatu:									
Cities with powiat status:									
Chełm	5067,7	498,0	-	280,0	-	4569,7	-	4569,7	144,8
Zamość	2912,0	175,0	-	175,0	-	2737,0	-	2737,0	97,1
Podregion lubelski ...	61543,2	7443,0	309,0	4081,0	19598,0	34502,2	-	34502,2	14,6
Subregion									
Powiaty:									
Powiaty:									
lubartowski	20028,4	418,0	-	418,0	15949,0	3661,4	-	3661,4	15,5
lubelski	9396,2	349,0	-	349,0	1773,0	7274,2	-	7274,2	5,6
łęczyński	5710,2	3427,0	-	374,0	-	2283,2	-	2283,2	9,0
świdnicki	5980,5	662,0	-	662,0	1876,0	3442,5	-	3442,5	12,8
Miasto na prawach po- wiatu:									
City with powiat status:									
Lublin	20427,9	2587,0	309,0	2278,0	-	17840,9	-	17840,9	139,0
Podregion puławski .	159322,0	91289,0	81933,0	9356,0	45913,0	22120,0	-	22120,0	28,3
Subregion									
Powiaty:									
Powiaty:									
janowski	9989,1	75,0	-	75,0	8356,0	1558,1	-	1558,1	11,4
kraśnicki	10234,9	378,0	-	378,0	5749,0	4107,9	-	4107,9	10,2
łukowski	11019,7	775,0	-	775,0	4390,0	5854,7	-	5854,7	7,9
opolski	14982,8	434,0	-	434,0	12074,0	2474,8	-	2474,8	18,5
puławski	96534,4	88867,0	81933,0	6934,0	2460,0	5207,4	-	5207,4	103,4
rycki	16561,1	760,0	-	760,0	12884,0	2917,1	-	2917,1	26,9

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Excluding agriculture, forestry and fishing – from own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water supply network.

TABL. 2. **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPELNIANIA STAWÓW RYBNYCH W 2018 R.**
 AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w ha Total area in ha		Pobór wody w dam ³ Water withdrawn in dam ³			
	nawadnianych użytków rol- nych i gruntów le- śnych ^a irrigated agri- cultural and forest lands ^a	napelnianych stawów ryb- nych ^b filled fish ponds ^b	do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych ^c for irrigation of agricultural and forest lands ^c		do napelniania i uzupełniania sta- wów rybnych for filling and completing fish ponds	
			ogółem total	na 1 ha per 1 ha	ogółem total	na 1 ha per 1 ha
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	4928	6574	6354	1,3	106579	16,2
Podregion biański Subregion	3523	1366	4273	1,2	17250	12,6
Powiaty: Powiats:						
biański	733	36	588	0,8	1078	29,9
parczewski	1302	1123	656	0,5	15087	13,4
radzyński	522	60	220	0,4	480	8,0
włodawski	906	147	2773	3,1	605	4,1
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Biała Podlaska	60	-	36	0,6	-	-
Podregion chełmsko-zamojski Subregion	778	1167	886	1,1	25013	21,4
Powiaty: Powiats:						
biłgorajski	-	74	-	-	1112	15,0
chełmski	570	184	803	1,4	2430	13,2
hrubieszowski	-	49	-	-	1067	21,8
krasnostawski	63	161	28	0,4	3099	19,2
tomaszowski	145	574	55	0,4	13807	24,1
zamojski	-	125	-	-	3498	28,0
Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
Chełm	-	-	-	-	-	-
Zamość	-	-	-	-	-	-
Podregion lubelski Subregion	110	1188	412	3,7	19186	16,1
Powiaty: Powiats:						
lubartowski	79	1051	61	0,8	15888	15,1
lubelski	31	76	351	11,3	1422	18,7
łęczyński	-	-	-	-	-	-
świdnicki	-	61	-	-	1876	30,8
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Lublin	-	-	-	-	-	-
Podregion puławski Subregion	517	2853	783	1,5	45130	15,8
Powiaty: Powiats:						
janowski	58	928	44	0,8	8312	9,0
kraśnicki	-	190	-	-	5749	30,3
łukowski	171	348	288	1,7	4102	11,8
opolski	128	441	92	0,7	11982	27,2
puławski	65	103	132	2,0	2328	22,6
rycki	95	843	227	2,4	12657	15,0

a, b Obiekty o powierzchni co najmniej: a - 20 ha, b - 10 ha. c Łącznie ze ściekami.
 a, b Facilities with an area of at least: a - 20 ha, b - 10 ha. c Including wastewater.

TABL. 3. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2018 R.
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION
IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksplatacja sieci wodociągowej ^b Exploitation of water supply network ^b	Przemysł Industry	Rolnictwo i leśnictwo ^a Agriculture and forestry ^a	Eksplatacja sieci wodociągowej ^b Exploitation of water supply network ^b
	w dam ³		in dam ³	w % ogółem in % of total			
WOJEWÓDZTWO	292389,3	104890	112888	74611,3	35,9	38,6	25,5
VOIVODSHIP							
Podregion białski	34664,9	2270	21478	10916,9	6,5	62,0	31,5
Subregion							
Powiaty:							
Powiats:							
białski	6048,0	687	1666	3695,0	11,4	27,5	61,1
parczewski	17407,1	498	15698	1211,1	2,9	90,2	7,0
radzyński	3683,3	646	700	2337,3	17,5	19,0	63,5
włodawski	5090,8	278	3378	1434,8	5,5	66,4	28,2
Miasto na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Biała Podlaska	2435,7	161	36	2238,7	6,6	1,5	91,9
Podregion chełmsko-zamojski	47429,5	3946	25899	17584,5	8,3	54,6	37,1
Subregion							
Powiaty:							
Powiats:							
biłgorajski	4365,9	32	1112	3221,9	0,7	25,5	73,8
chełmski	5931,4	733	3233	1965,4	12,4	54,5	33,1
hrubieszowski	2798,3	238	1067	1493,3	8,5	38,1	53,4
krasnostawski	6163,4	993	3127	2043,4	16,1	50,7	33,2
tomaszowski	17021,5	789	13862	2370,5	4,6	81,4	13,9
zamojski	5920,2	479	3498	1943,2	8,1	59,1	32,8
Miasta na prawach powiatu:							
Cities with powiat status:							
Chełm	2614,3	496	-	2118,3	19,0	-	81,0
Zamość	2614,5	186	-	2428,5	7,1	-	92,9
Podregion lubelski	56130,5	7485	19598	29047,5	13,3	34,9	51,7
Subregion							
Powiaty:							
Powiats:							
lubartowski	19250,1	412	15949	2889,1	2,1	82,9	15,0
lubelski	7584,0	293	1773	5518,0	3,9	23,4	72,8
łęczyński	5568,1	3572	-	1996,1	64,2	-	35,8
świdnicki	4564,1	270	1876	2418,1	5,9	41,1	53,0
Miasto na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Lublin	19164,2	2938	-	16226,2	15,3	-	84,7
Podregion puławski	154164,4	91189	45913	17062,4	59,2	29,8	11,1
Subregion							
Powiaty:							
Powiats:							
janowski	9662,4	71	8356,0	1235,4	0,7	86,5	12,8
kraśnicki	9094,8	281	5749,0	3064,8	3,1	63,2	33,7
lukowski	9657,5	850	4390,0	4417,5	8,8	45,5	45,7
opolski	14450,3	439	12074,0	1937,3	3,0	83,6	13,4
puławski	95402,4	88704	2460,0	4238,4	93,0	2,6	4,4
rycki	15897,0	844	12884,0	2169,0	5,3	81,0	13,6

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz napelniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ^a ORAZ LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2018 R.
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL ^a WASTEWATER AND POPULATION CONNECTED TO WASTE WATER TREATMENT PLANTS IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Oczyszczone Treated			Nieoczyszczone w dam ³ Untreated in dam ³	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^b Population using waste water treat- ment plants in % of total population ^b	
	w dam ³	in dam ³	razem total	mechanicz- nie mechani- cally	chemicznie ^c i biolo- gicznie chemically ^c and biologically			z podwyż- szonym usuwaniami biogenów with increa- sed biogene removal
WOJEWÓDZTWO	73181	72619	19,0	25,3	55,7	562	57,3	
VOIVODSHIP								
Podregion białski	6951	6949	1,4	41,8	56,8	2	57,2	
Subregion								
Powiaty:								
Powiaty:								
białski	1865	1863	2,5	63,2	34,4	2	44,5	
parczewski	653	653	6,4	93,6	-	-	48,7	
radzyński	1345	1345	0,4	57,7	41,9	-	39,1	
włodawski	1028	1028	-	33,4	66,6	-	66,8	
Miasto na prawach powiatu:								
City with powiat status:								
Biała Podlaska	2060	2060	-	-	100,0	-	99,5	
Podregion chełmsko-zamojski	13586	13585	1,7	31,5	66,8	1	51,5	
Subregion								
Powiaty:								
Powiaty:								
biłgorajski	2004	2004	-	43,6	56,4	-	71,0	
chełmski	598	598	0,2	82,8	17,1	-	28,9	
hrubieszowski	1492	1492	-	60,8	39,2	-	43,7	
krasnostawski	1844	1844	12,2	56,0	31,8	-	41,5	
tomaszowski	1811	1811	-	33,8	66,2	-	45,3	
zamojski	1105	1104	-	31,6	68,4	1	17,2	
Miasta na prawach powiatu:								
Cities with powiat status:								
Chełm	2262	2262	0,2	0,4	99,4	-	97,7	
Zamość	2470	2470	-	-	100,0	-	86,3	
Podregion lubelski	30199	29796	19,7	10,9	69,5	403	68,7	
Subregion								
Powiaty:								
Powiaty:								
lubartowski	1667	1667	-	48,4	51,6	-	53,0	
lubelski	1546	1546	-	64,1	35,9	-	27,3	
łęczyński	7643	7244	75,4	15,2	9,5	399	58,9	
świdnicki	1934	1934	21,0	17,5	61,5	-	55,8	
Miasto na prawach powiatu:								
City with powiat status:								
Lublin	17409	17405	-	-	100,0	4	96,0	
Podregion puławski	22445	22289	34,2	35,7	30,1	156	48,1	
Subregion								
Powiaty:								
Powiaty:								
janowski	958	958	2,1	97,9	-	-	32,1	
kraśnicki	1746	1746	-	30,6	69,4	-	46,1	
lukowski	2305	2305	1,1	30,5	68,4	-	44,9	
opolski	1355	1355	-	100,0	-	-	39,8	
puławski	14506	14350	52,5	27,3	20,2	156	67,9	
rycki	1575	1575	2,4	32,4	65,2	-	39,5	

^a Wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi. ^b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków — na podstawie szacunków, ludność ogółem — na podstawie bilansów. ^c Dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Requiring treatment discharged into waters or into the ground. ^b Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances. ^c Concerning only industrial wastewater.

TABL. 5. **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W 2018 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2018
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przemysłowe Industrial					Komunalne ^a Municipal ^a						
	ogółem total		w tym of which			ogółem total		w tym of which				
	liczba number	prze- pustowość w m ³ /d capacity in m ³ /24 h	biologiczne biological	prze- pustowość w m ³ /d capacity in m ³ /24 h	z podwyższonym usuwaniam biog- genów with increased bio- gene removal	liczba number	prze- pustowość w m ³ /d capacity in m ³ /24 h	biologiczne biological	prze- pustowość w m ³ /d capacity in m ³ /24 h	z podwyższonym usuwaniam biog- genów with increased bio- gene removal		
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	66	13659	47	48746	2	3730	284	34746	255	78010	28	26943
Podregion biański Subregion	11	6093	7	4955	-	-	57	35280	52	11430	5	23850
Powiaty: Powiaty:												
biański	6	2310	4	1291	-	-	20	7860	18	4810	2	3050
parczewski	1	80	-	-	-	-	11	3454	11	3454	-	-
radzyński	2	2419	1	2380	-	-	9	5691	8	1691	1	4000
włodawski	2	1284	2	1284	-	-	16	6275	15	1475	1	4800
Miasto na prawach po- wiatu: City with powiat status:												
Biała Podlaska	-	-	-	-	-	-	1	12000	-	-	1	12000
Podregion chełmsko-zamojski .. Subregion	19	25391	14	16343	1	2290	131	93120	117	19667	13	73435
Powiaty: Powiaty:												
biłgorajski	-	-	-	-	-	-	20	13504	19	5504	1	8000
chełmski	2	6200	1	200	-	-	26	4198	25	4075	1	123
hrubieszowski	3	9774	3	9774	-	-	23	5143	18	1731	5	3412
krasnostawski	5	3287	4	2637	-	-	13	5408	11	2290	1	3100
tomaszowski	4	2725	4	2725	-	-	36	9654	35	3354	1	6300
zamojski	2	2475	1	185	1	2290	11	3213	9	2713	2	500
Miasta na prawach po- wiatu: Cities with powiat status												
Chełm	3	930	1	822	-	-	1	27000	-	-	1	27000
Zamość	-	-	-	-	-	-	1	25000	-	-	1	25000
Podregion lubelski Subregion	13	36105	9	7200	-	-	45	14971	41	20965	4	12875
Powiaty: Powiaty:												
lubartowski	1	1200	1	1200	-	-	18	10124	17	4124	1	6000,
lubelski	3	2030	3	2030	-	-	14	6719	14	6719	-	-
łęczyński	4	27380	3	1460	-	-	10	11907	8	9157	2	2750
świdnicki	4	5470	2	2510	-	-	2	965	2	965	-	-
Miasto na prawach po- wiatu: City with powiat status:												
Lublin	1	25	-	-	-	-	1	12000	-	-	1	12000
Podregion puławski .. Subregion	23	69001	17	20248	1	1440	51	69350	45	25948	6	43402
Powiaty: Powiaty:												
janowski	1	360	1	360	-	-	3	4336	3	4336	-	-
kraśnicki	3	2326	3	2326	-	-	7	13823	6	1323	1	12500
łukowski	1	160	1	160	-	-	15	13692	14	4000	1	9692
opolski	3	2400	3	2400	-	-	8	7007	8	7007	-	-
puławski	13	62065	8	14752	-	-	12	17882	9	2672	3	15210
rycki	2	1690	1	250	1	1440	6	12610	5	6610	1	6000

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej.
^a Working on sewerage systems.

TABL. 6. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA^a W 2018 R.**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS^a IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tonach Emission of pollutants in tonnes				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych Pollutants retained in pollutant reduction systems in % of pollutants produced	
	pyłowych particulates		gazowych (bez dwutlenku węgla) gases (excluding carbon dioxide)		pyłowe particulates	gazowe (bez dwutlenku węgla) gases (excluding carbon dioxide)
	ogółem total	w tym ze spalania paliw of which from the combustion of fuels	ogółem total	w tym dwutlenek siarki of which sulphur dioxide		
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	1438	762	20399	5907	98,4	89,9
Podregion białski Subregion	108	103	1129	358	94,2	x
Powiaty: Powiats:						
białski	21	20	165	62	89,0	x
parczewski	12	9	222	46	94,7	x
radzyński	14	13	279	119	96,3	x
włodawski	8	8	212	70	96,5	x
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Biała Podlaska	53	53	251	61	93,6	x
Podregion chełmsko-zamojski Subregion	466	301	8065	1777	99,1	0,5
Powiaty: Powiats:						
biłgorajski	47	17	261	32	86,3	x
chełmski	8	5	1057	220	100,0	3,8
hrubieszowski	54	42	1198	428	97,2	x
krasnostawski	86	27	530	246	86,0	x
tomaszowski	9	9	150	25	95,2	x
zamojski	69	64	449	87	25,0	x
Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
Chełm	146	107	4021	536	97,7	x
Zamość	47	30	399	203	93,0	x
Podregion lubelski Subregion	162	135	3867	1612	98,7	2,5
Powiaty: Powiats:						
lubartowski	17	15	341	86	97,0	x
lubelski	33	32	415	97	93,0	x
łęczyński	6	5	283	34	99,1	x
świdnicki	13	8	613	243	97,0	x
Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
Lublin	93	75	2215	1152	99,1	4,3
Podregion puławski Subregion	702	223	7338	2160	97,3	96,1
Powiaty: Powiats:						
janowski	6	6	25	8	40,0	35,9
kraśnicki	42	32	301	105	87,6	x
łukowski	19	18	582	166	98,3	x
opolski	23	23	220	85	94,0	29,0
puławski	569	102	5870	1680	97,6	96,9
rycki	43	42	340	116	83,7	x

a Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza emitujących pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a From plants of significant nuisance to air quality emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 7. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU ^a W 2018 R.
NATURE AND LANDSCAPE PROTECTION ^a IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona Legally protected areas possessing unique environmental value						Pomniki przyrody Monuments of nature
	ogółem total		w tym of which				
	w ha in ha	w % po- wierzchni ogólnej in % of grand total areas	parki narodowe national parks	rezerwaty przyrody nature re- serves	parki krajobra- zowe ^b landscape parks ^b	obszary chronio- nego krajob- razu ^b protected landscap- e ^b areas	
WOJEWÓDZTWO	569909	22,7	18243	11863	232219	299618	1467
VOIVODSHIP							
Podregion białski	92576	15,5	8599	2560	28570	50369	400
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
białski	24823	9,0	-	476	15339	8705	260
parczewski	15659	16,4	2444	397	1083	10907	39
radzyński	849	0,9	-	16	-	650	42
włodawski	51245	40,8	6155	1671	12147	30107	46
Miasto na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Biała Podlaska	-	-	-	-	-	-	13
Podregion chełmsko-zamojski ..	205245	22,1	9430	2918	116584	74287	418
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
biłgorajski	17370	10,3	183	99	17088	-	44
chełmski	72163	38,3	947	1314	22551	46228	76
hrubieszowski	24781	19,5	-	98	5198	19278	39
krasnostawski	23442	22,7	-	475	14128	8781	78
tomaszowski	15672	10,5	-	255	14795	-	80
zamojski	51816	27,7	8300	675	42825	1	80
Miasta na prawach powiatu:							
Cities with powiat status:							
Chełm	1	0,0	-	1	-	-	11
Zamość	-	-	-	-	-	-	10
Podregion lubelski	91955	21,8	214	310	35980	52198	255
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
lubartowski	32215	25,0	-	41	11595	19237	40
lubelski	31129	18,5	-	86	8708	22200	91
łęczyński	18968	29,8	214	134	10221	6971	39
świdnicki	7113	15,2	-	25	5456	1286	25
Miasto na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Lublin	2530	17,2	-	24	-	2506	60
Podregion puławski	180133	32,0	-	6075	51085	122764	394
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
janowski	55106	63,0	-	3850	31245	20000	130
kraśnicki	23602	23,5	-	676	-	22895	68
lukowski	26298	18,9	-	1220	-	25076	42
opolski	35968	44,4	-	64	6718	29176	26
puławski	31912	34,2	-	264	13122	18413	65
rycki	7247	11,8	-	-	-	7203	63

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 48. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych.

^a See general notes, item 5 on page 48. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 8. **ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA W 2018 R.**
WASTE ^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odpady w tysiącach ton Waste in thousand tonnes wytworzone w ciągu roku generated during the year					dotychczas składowane (nagromadzone, stan w końcu roku) ^b landfilled up to now (accumulated; end of year) ^b	Tereny składowania odpadów, nie zrekultywowane (stan w końcu roku) w ha Area of storage yards, non-reclaimed (end of year) in ha
	ogółem total	poddane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c treated ^c	przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporary stored		
WOJEWÓDZTWO	7397,9	223,1	3577,9	3586,6	10,3	41395,2	143,3
VOIVODSHIP							
Podregion białski	48,1	10,2	-	37,6	0,3	-	-
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
białski	25,0	-	-	25,0	-	-	-
parczewski	1,4	1,4	-	-	-	-	-
radzyński	2,7	-	-	2,7	-	-	-
włodawski	4,3	-	-	4,0	0,3	-	-
Miasto na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Biała Podlaska	14,7	8,8	-	5,9	-	-	-
Podregion chełmsko-zamojski	260,7	46,2	-	209,4	5,1	-	-
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
biłgorajski	50,0	24,1	-	23,9	2,0	-	-
chełmski	22,2	-	-	22,2	-	-	-
hrubieszowski	37,7	1,4	-	35,3	1,0	-	-
krasnostawski	48,3	17,1	-	30,7	0,5	-	-
tomaszowski	54,2	2,1	-	52,1	-	-	-
zamojski	16,3	-	-	16,3	-	-	-
Miasta na prawach powiatu:							
Cities with powiat status:							
Chelm	18,5	1,5	-	17,0	-	-	-
Zamość	13,5	-	-	11,9	1,6	-	-
Podregion lubelski	6853,5	166,5	3562,1	3122,8	2,1	36480,1	93,3
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
lubartowski	39,3	-	-	39,0	0,3	-	-
lubelski	6,3	0,8	-	5,5	-	-	-
łęczyński	6680,1	159,5	3553,0	2967,6	-	35592,4	70,5
świdnicki	17,3	-	-	17,3	-	-	-
Miasto na prawach powiatu:							
City with powiat status:							
Lublin	110,5	6,2	9,1	93,4	1,8	887,7	22,8
Podregion puławski	235,6	0,2	15,8	216,8	2,8	4915,1	50,0
Subregion							
Powiaty:							
Powiaty:							
janowski	1,2	-	-	1,2	-	-	-
kraśnicki	29,8	-	-	29,8	-	-	-
łukowski	27,6	-	-	27,6	-	-	-
opolski	32,7	-	-	32,7	-	-	-
puławski	138,0	-	15,8	119,7	2,5	4915,1	50,0
rycki	6,3	0,2	-	5,8	0,3	-	-

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. c We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 47.

a Excluding municipal wastes. b On own landfills (heaps, settling ponds). c By waste producer on its own, see general notes, item 4 on page 47.

TABL. 9. ODPADY KOMUNALNE ZMIESZANE, NIECZYSTOŚCI CIEKŁE I SKŁADOWISKA W 2018 R.
MIXED MUNICIPAL WASTE, LIQUID WASTE AND LANDFILL SITES IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zebrane odpady komunalne zmieszane ^{ab} Mixed municipal waste collected ^{ab}			Nieczystości ciekłe wywiezione ^c w dam ³ Liquid waste ^c removed in dam ³	Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII) Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII)	
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households			liczba number	powierzchnia w ha area in ha
		w tysiącach ton in thousand tonnes	na 1 mieszkańca w kg per capita in kg			
WOJEWÓDZTWO..... VOIVODSHIP	316,7	245,3	115,6	1647,3	29	80,2
Podregion białski	37,2	30,5	100,8	105,1	7	21,4
Subregion						
Powiaty:						
Powiaty:						
białski	7,0	4,9	44,3	27,7	4	8,2
parczewski	2,6	2,1	60,6	35,1	-	-
radzyński	4,7	3,7	61,4	30,4	1	2,0
włodawski	5,6	3,5	89,1	9,6	1	8,3
Miasto na prawach powiatu:						
City with powiat status:						
Biała Podlaska	17,3	16,3	283,6	2,3	1	2,9
Podregion chełmsko-zamojski ..	79,1	64,4	102,8	702,6	6	18,0
Subregion						
Powiaty:						
Powiaty:						
biłgorajski	10,0	7,3	71,4	58,4	1	1,3
chełmski	5,9	4,7	60,4	78,7	2	3,7
hrubieszowski	8,5	7,6	117,9	28,7	1	1,1
krasnostawski	7,0	6,0	93,6	55,3	1	1,9
tomaszowski	9,9	8,3	98,6	95,8	-	-
zamojski	9,9	7,8	73,0	308,2	1	10,0
Miasta na prawach powiatu:						
Cities with powiat status:						
Chełm	13,1	10,5	166,5	65,2	-	-
Zamość	14,9	12,3	191,2	12,3	-	-
Podregion lubelski ...	139,3	102,6	144,1	496,2	4	15,5
Subregion						
Powiaty:						
Powiaty:						
lubartowski	11,9	9,2	103,1	75,5	1	11,8
lubelski	20,8	17,3	112,2	244,1	-	-
ięczyński	9,2	7,6	132,8	39,3	2	2,9
świdnicki	13,8	12,3	169,9	41,7	1	0,8
Miasto na prawach powiatu:						
City with powiat status:						
Lublin.....	83,6	56,3	165,6	95,6	-	-
Podregion puławski ..	61,1	47,8	99,5	343,4	12	25,3
Subregion						
Powiaty:						
Powiaty:						
janowski	5,1	4,6	100,3	5,6	-	-
kraśnicki	11,2	9,2	95,6	76,1	1	4,6
lukowski	8,1	6,5	60,0	57,9	4	5,9
opolski	6,9	6,2	102,6	33,5	1	4,7
puławski	21,7	15,4	135,2	98,4	4	7,3
rycki	8,1	6,0	105,5	71,9	2	2,8

a Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. b Dane nie obejmują odpadów komunalnych zebranych selektywnie. c Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych; dane dotyczą ścieków bytowych.

a Includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1st July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. b Data do not include municipal waste collected separately. c Wastewater stored temporarily in septic tanks; data concern domestic wastewater.

TABL. 10. **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG WYBRANYCH KIERUNKÓW INWESTOWANIA W 2018 R. (ceny bieżące)**
 OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY SELECTED DIRECTIONS OF INVESTING IN 2018 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ochrona środowiska Environmental protection				Gospodarka wodna Water management	
	ogółem total	w tym na of which on			ogółem total	w tym na ujęcia i doprowadzenia wody of which water intakes and systems
		ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	gospodarkę ściekową i ochronę wód wastewater management and protection of waters	gospodarkę odpadami, ochronę i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz wód podziemnych i powierzchniowych waste management, ground and surface waters and land protection and reclamation		
w tysiącach zł in thousand PLN						
WOJEWÓDZTWO	755510,1	363267,8	263915,4	33172,2	95945,4	67281,4
VOIVODSHIP						
Podregion białski	131758,5	90035,7	32290,8	749,1	24913,9	11560,9
Subregion						
Powiaty:						
Powiats:						
białski	72076,2	47072,3	20217,3	517,4	19093,0	9786,3
parczewski	11849,2	11183,0	645,3	6,9	1291,3	29,7
radzyński	31685,2	25417,4	6233,0	34,8	3326,2	652,2
włodawski	7778,8	5279,7	1333,0	-	490,4	379,7
Miasto na prawach powiatu:						
City with powiat status:						
Biała Podlaska	8369,1	1083,3	3862,2	190,0	713,0	713,0
Podregion chełmsko-zamojski ..	194833,9	85721,6	70451,5	8773,8	24758,5	19758,6
Subregion						
Powiaty:						
Powiats:						
biłgorajski	53823,5	33947,1	13509,8	59,0	5900,6	1188,2
chełmski	17997,9	6537,7	6316,9	-	4524,1	4524,1
hrubieszowski	9443,0	8352,5	49,4	-	4053,9	4053,9
krasnostawski	24989,7	6868,1	13118,1	4030,0	420,0	187,0
tomaszowski	17125,8	5665,8	10353,2	95,6	2889,6	2870,6
zamojski	36484,8	16181,4	14470,7	4290,0	4375,6	4340,1
Miasto na prawach powiatu:						
Cities with powiat status:						
Chełm	7090,5	920,0	1577,8	139,2	737,7	737,7
Zamość	27878,7	7249,0	11055,6	160,0	1857,0	1857,0
Podregion lubelski	238574,2	85543,3	105932,7	16453,9	25445,9	21268,9
Subregion						
Powiaty:						
Powiats:						
lubartowski	72872,8	18427,6	47083,3	42,4	3192,8	2899,8
lubelski	69534,4	37739,3	29147,7	119,0	10091,6	6247,6
łęczyński	35264,7	10289,9	11988,7	12979,3	2255,2	2215,2
świdnicki	31061,9	18708,7	10716,1	460,1	3223,9	3223,9
Miasto na prawach powiatu:						
City with powiat status:						
Lublin	29840,4	377,8	6996,9	2853,1	6682,4	6682,4
Podregion puławski ...	190343,5	101967,2	55240,4	7195,4	20827,1	14693,0
Subregion						
Powiaty:						
Powiats:						
janowski	32540,1	30124,8	1584,8	-	4530,0	4508,0
kraśnicki	45792,6	20404,3	9370,8	5099,0	1772,3	1772,3
lukowski	25889,7	7386,3	11491,3	-	574,7	429,1
opolski	16958,4	5063,0	6246,0	1648,2	694,6	694,6
puławski	38701,4	22309,7	12801,7	411,8	6850,3	5164,8
rycki	30461,3	16679,1	13745,8	36,4	6405,2	2124,2

TABL. 11. **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2018 R.**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FINANCING SOURCE IN 2018
A. OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Środki Funds z budżetu from budget					z zagranicy ^b from foreign ^b	Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and allocations)	Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe Country credits and loans, of which banks	Inne środki, w tym nakłady nie finansowane Other funds, of which non-financial outlays
		własne ^a own ^a	centralnego central	wojewódz-twa voivod-ship	po-wiatu powiat	gminy (współu-dział) gmina (coopera-tion)				
WOJEWÓDZTWO ...	755510,1	224107,1	23099,2	5396,6	115,0	1590,6	408143,5	49735,4	21378,2	21944,5
VOIVODSHIP										
Podregion białski ...	131758,5	31715,0	2150,8	1345,4	-	19,0	77432,7	7151,9	7434,1	4509,6
Subregion										
Powiaty:										
Powiaty:										
białski	72076,2	15218,6	1624,9	220,5	-	19,0	40833,9	3578,3	6890,0	3691,0
parczewski	11849,2	3261,6	-	-	-	-	8233,1	241,0	80,0	33,5
radzyński	31685,2	8031,6	-	-	-	-	21316,5	1296,0	256,0	785,1
włodawski	7778,8	1673,9	34,3	1124,9	-	-	4543,0	194,6	208,1	-
Miasto na prawach powiatu:										
City with powiat status:										
Biała Podlaska	8369,1	3529,3	491,6	-	-	-	2506,2	1842,0	-	-
Podregion chełmsko-zamojski	194833,9	57518,2	7767,7	2118,0	15,0	438,9	93279,2	20241,1	6191,1	7264,7
Subregion										
Powiaty:										
Powiaty:										
biłgorajski	53823,5	7982,1	1094,6	-	15,0	10,0	29875,9	9207,9	-	5638,0
chełmski	17997,9	2908,2	682,8	916,0	-	-	10442,7	1043,0	1486,0	519,2
hrubieszowski	9443,0	2392,0	339,1	-	-	169,9	6542,0	-	-	-
krasnostawski	24989,7	4273,3	-	-	-	-	17651,9	1662,2	1346,1	56,2
tomaszowski	17125,8	6083,7	1806,0	-	-	-	6614,6	1600,0	606,0	415,5
zamojski	36484,8	13914,0	-	-	-	259,0	15843,0	3248,0	2753,0	467,8
Miasta na prawach powiatu:										
Cities with powiat status:										
Chełm	7090,5	5275,0	691,6	-	-	-	1123,9	-	-	-
Zamość	27878,7	14689,9	3153,6	1202,0	-	-	5185,2	3480,0	-	168,0
Podregion lubelski	238574,2	68913,7	6413,5	1700,2	-	1132,7	139202,4	15641,1	2537,0	3033,6
Subregion										
Powiaty:										
Powiaty:										
lubartowski	72872,8	12015,4	-	-	-	902,8	49560,4	9468,6	550,0	375,6
lubelski	69534,4	21679,7	62,4	1671,9	-	-	41020,3	3337,6	387,0	1375,5
łęczyński	35264,7	15959,0	-	-	-	188,0	14641,8	2251,0	1160,0	1064,9
świdnicki	31061,9	10180,8	221,7	28,3	-	41,9	19931,6	-	440,0	217,6
Miasto na prawach powiatu:										
City with powiat status:										
Lublin	29840,4	9078,8	6129,4	-	-	-	14048,3	583,9	-	-
Podregion puławski	190343,5	65960,2	6767,2	233,0	100,0	-	98229,2	6701,3	5216,0	7136,6
Subregion										
Powiaty:										
Powiaty:										
janowski	32540,1	5498,6	649,3	-	-	-	24576,2	-	800,0	1016,0
kraśnicki	45792,6	15458,8	866,1	-	-	-	23782,5	1092,2	3814,0	779,0
łukowski	25889,7	8386,8	1071,1	-	100,0	-	10959,2	4389,4	-	983,2
opolski	16958,4	4903,2	1519,9	233,0	-	-	7176,3	714,0	-	2412,0
puławski	38701,4	22275,7	2660,8	-	-	-	12896,8	412,7	102,0	353,4
rycki	30461,3	9437,1	-	-	-	-	18838,2	93,0	500,0	1593,0

a Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. b Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.

a Including funds from budget of gminas, which are investors. b Non-returnable and returnable funds receive from international programs, assistance funds (including Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion.

TABL. 11. **NAKLADY NA ŚRODKI TRWALE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W 2018 R. (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION BY FINANCING SOURCE
 IN 2018 (cont.)
B. GOSPODARKA WODNA
WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Środki Funds						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) Ecological funds (loans, credits and allocations)	Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe Country credits and loans, of which banks	Inne środki, w tym nakłady nie finansowane Other funds, of which non-financial outlays
		z budżetu			from budget					
		własne ^a own ^a	centralnego central	województwa voivodship	powiatu powiat	gminy (współdziałania) gmina (co-operation)	z zagranicy ^b from foreign ^b			
w tysiącach zł		in thousand		PLN						
WOJEWÓDZTWO ... VOIVODSHIP	95945,4	48234,5	48,0	-	146,4	1198,0	30230,5	12847,8	2998,0	242,2
Podregion biały ... Subregion	24913,9	11651,3	-	-	146,4	860,0	8086,6	3187,4	752,0	230,2
Powiaty:										
Powiaty:										
biały ...	19093,0	9662,8	-	-	-	860,0	6832,1	1727,9	-	10,2
parczewski ...	1291,3	493,5	-	-	146,4	-	638,9	12,5	-	-
radzyński ...	3326,2	733,0	-	-	-	-	394,2	1447,0	752,0	-
włodawski ...	490,4	49,0	-	-	-	-	221,4	-	-	220,0
Miasto na prawach powiatu:										
City with powiat status:										
Biała Podlaska ...	713,0	713,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Podregion chełmsko-zamojski ... Subregion	24758,5	11717,9	-	-	-	55,0	8402,6	3366,0	1205,0	12,0
Powiaty:										
Powiaty:										
biłgorajski ...	5900,6	956,6	-	-	-	-	2542,0	2402,0	-	-
chełmski ...	4524,1	2694,4	-	-	-	-	1829,7	-	-	-
hrubieszowski ...	4053,9	1453,6	-	-	-	55,0	1340,3	-	1205,0	-
krasnostawski ...	420,0	238,6	-	-	-	-	181,4	-	-	-
tomaszowski ...	2889,6	1603,3	-	-	-	-	571,3	715,0	-	-
zamojski ...	4375,6	2195,7	-	-	-	-	1937,9	242,0	-	-
Miasta na prawach powiatu:										
Cities with powiat status:										
Chełm ...	737,7	737,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Zamość ...	1857,0	1838,0	-	-	-	-	-	7,0	-	12,0
Podregion lubelski ... Subregion	25445,9	15371,1	-	-	-	143,0	6822,4	2589,4	520,0	-
Powiaty:										
Powiaty:										
lubartowski ...	3192,8	1690,6	-	-	-	33,1	768,7	700,4	-	-
lubelski ...	10091,6	4196,0	-	-	-	-	3697,6	1678,0	520,0	-
łęczyński ...	2255,2	2131,3	-	-	-	68,0	55,9	-	-	-
świdnicki ...	3223,9	2057,0	-	-	-	41,9	914,0	211,0	-	-
Miasto na prawach powiatu:										
City with powiat status:										
Lublin ...	6682,4	5296,2	-	-	-	-	1386,2	-	-	-
Podregion puławski ... Subregion	20827,1	9494,2	48,0	-	-	140,0	6918,9	3705,0	521,0	-
Powiaty:										
Powiaty:										
janowski ...	4530,0	825,0	-	-	-	-	-	3705,0	-	-
kraśnicki ...	1772,3	928,6	-	-	-	-	843,7	-	-	-
łukowski ...	574,7	574,7	-	-	-	-	-	-	-	-
opolski ...	694,6	124,6	-	-	-	140,0	309,0	-	121,0	-
puławski ...	6850,3	3903,1	-	-	-	-	2947,2	-	-	-
rycki ...	6405,2	3138,2	48,0	-	-	-	2819,0	-	400,0	-

a Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. b Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów, funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji.

a Including funds from budget of gminas, which are investors. b Non-returnable and returnable funds receive from international programs, assistance funds (including Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion.